

Hagvísar Seðlabanka Íslands

Yfirlit um þróun efnahagsmála

Seðlabanki Íslands
Október 2007

Yfirlit efnahagsmála

Tólf mánaða **verðbólga** hefur aukist sl. two mánuði. Hún mældist 4,5% í október þegar vísitala neysluverðs hækkaði um 0,5% frá fyrri mánuði. Kjarnavísitolurnar hækkuðu báðar um 0,4% og hafa hækkað um 5% sl. tólf mánuði. **Undirliggjandi verðbólga** er meiri. Að frátöldum áhrifum sveiflukenndra þátta, breytinga á verði opinberrar þjónustu, vaxta og óbeinna skatta var tólf mánaða verðbólga 6,4%. Mest áhrif á vísitoluna hafði hækkun kostnaðar vegna eigin húsnæðis (vísitoluáhrif 0,16%) og verðhækkun á fötum og skóm í kjölfar útsöluloka (0,15%). Áhrifa hækkunar hrávöru- og eldsneytisverðs á heimsmarkaði gætir í auknum mæli í innlendu verðlagi. Verð á mat- og drykkjarvöru hækkaði um 1% í október og verð á bensíni og olíu um rúmlega 1%. Árshækkun **vísitolu neysluverðs án húsnæðis** var 1,3%.

Samkvæmt könnun Gallup sem gerð var í október mældust **verðbólguvæntingar almennings** 4,8% og voru óbreyttar frá síðstu mælingu í ágúst. Að meðaltali taldi almenningur verðbólgu vera 4,7%, sem er nálægt mældri verðbólgu í október.

Vísbendingar um **einkaneyslu** benda til aukins vaxtar á þriðja fjórðungi ársins. Ársvöxturinn var þó ívið hægari í september en í júlí og ágúst. Árshækkun **dagvöruveltu** nam tæpum 13% að raunvirði á þriðja fjórðungi ársins en 11% á fjórðungnum á undan. **Greiðslukortavelta** einstaklinga innanlands jókst einnig um tæplega 13% að raungildi milli ára á þriðja fjórðungi ársins en hafði aukist um tæp 8% á öðrum fjórðungi ársins. **Sementsala** án stóriðju jókst um rúm 10% á þriðja fjórðungi ársins frá sama tíma í fyrra en hafði aukist um tæp 4% á fjórðungnum á undan. **Nýskráningar bifreiða** jukust um tæplega fimmtung á þriðja fjórðungi ársins frá sama tíma 2006 eftir 3% samdrátt á fjórðungnum á undan og 40% samdrátt á fyrsta fjórðungi ársins.

Vöruskipti við útlönd voru óhagstæð um 12 ma.kr. í ágúst. Er það í takt við bráðabirgðatölur Hagstofu Íslands fyrir ágúst en bráðabirgðatölur fyrir september benda til þess að vöruskiptajöfnuður hafi verið óhagstæður um 10 ma.kr. í mánuðinum. Verðmæti **vöruinnflutnings** dróst saman um 0,8% í ágúst frá sama mánuði í fyrra en um 6,1% miðað við fyrstu átta mánuði ársins mælt á föstu gengi. Verðmæti innfluttrar neysluvöru var 22% meira í ágúst en á sama tíma í fyrra og hafði aukist um 6% fyrstu átta mánuði ársins mælt á föstu gengi. Innflutningur fólkssíla dróst saman um 17% fyrstu sex mánuði ársins miðað við sama tímabil árið 2006 en jókst um 91% í júlí og ágúst. Verðmæti **vöruútfutnings** í ágúst var 10,5% meira en fyrir ári mælt á föstu gengi. Ársvöxturinn nam 14% fyrstu átta mánuði ársins.

Fyrstu tvær vikur október var **álverð** að meðaltali tæplega 4% hærra en í september. Framvirkт álverð til þriggja og fimmtán mánaða bendir til áframhaldandi hækkunar. **Olíuverð** á alþjóðamarkaði hækkaði um rúmlega 5% á sama tíma en framvirkт verð bendir til lækkunar á næstu 4-5 mánuðum. Vísitala **matvælaværðs** stóð í stað á sama tíma.

Atvinnuleysi samkvæmt skrám vinnumiðlana minnkaði um 0,1 prósentu í september og var 0,8% en 1% að teknu tilliti til árstíðarsveiflu. Launavísitala fyrir vinnumarkaðinn í heild hækkaði um 0,6% í september og nam árshækkun vísitolunnar 8,1%.

Heildarvinnustundafjöldi á þriðja fjórðungi ársins var nánast óbreyttur frá sama fjórðungi árið á undan. Starfandi fólk fylgdaði eigi að síður um 4,4% og fólkviði við vinnu í viðmiðunarvikunni um 2,2% á fjórðungum, en meðalvinnutími styttiltum tæpa klukkustund á viku. Vinnutími styttilt eingöngu á höfuðborgarsvæðinu, en lengdist á landsbyggðinni. Líklegt er að sumarleyfatími og óvenjugott veðurfar á höfuðborgarsvæðinu skýri styttri vinnutíma höfuðborgarbúa, enda engin teikn um minni eftirspurn eftir vinnuafli.

Tekjuafgangur ríkissjóðs nam 6 ma.kr. í ágúst og var 42 ma.kr. fyrstu átta mánuði ársins ef litið er framhjá eignasölu og óreglulegum liðum. Á sama tíma í fyrra var afgangurinn 37 ma.kr. **Tekjur** án eignasölu jukust um 6% að raunvirði á sama tíma. Fyrstu fjóra mánuði ársins var ársvöxtur tekna mun meiri (12%) en á fjórum mánuðum til ágústloka (3%). **Útgjöld ríkissjóðs** að frádregnum vöxtum voru 7½% hærri að raungildi fyrstu átta mánuði ársins en fyrir ári. Var ársvöxturinn töluvert minni á fyrr hluta tímabilsins (7%) en á þeim seinni (10%).

Staðgreiðsluverð íbúðarhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu hækkaði um 0,9% frá ágúst til september að teknu tilliti til árstíðar. Árshækkun íbúðaverðs nam 11%, sem er svipuð hækjun og á sama tíma í fyrra.

Úrvalsvístala hlutabréfa var að meðaltali 5,8% hærri fyrstu þrjár vikur október en í september.

Frá því í mars **hefur** hægt nokkuð á vexti **yfirdráttarlána** innlánssstofnana til fyrirtækja. Í september drögust þau saman um 0,4% frá sama mánuði í fyrra, í fyrsta sinn frá árinu 2004. Hlutfall yfirdráttarlána af útlánum fyrirtækja nam tæplega 6% í september og hefur ekki áður verið lægra. **Óverðtryggð útlán** til fyrirtækja hafa hins vegar aukist og voru 18,5% útlána til þeirra í september. Hlutfall yfirdráttarlána af heildarútlánum til heimila er einnig í sögulegu lágmarki og nam 9% í september. **Gengisbundin útlán** til heimila að teknu tilliti til gengisáhrifa námu 13,4% af heildarútlánum til heimila í september og höfðu aukist um 98% frá sama tíma í fyrra.

Ávöxtunarkrafa verðtryggðra íbúðabréfa var að meðaltali 0,3-0,7 prósentum hærri fyrstu þrjár vikur október en í september, en **ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa** hélst svipuð. **Raunstýrivextir miðað við verðbólguálag** ríkisbréfa voru því að meðaltali 0,6% hærri á þessum tíma. **Raunstýrivextir miðað við liðna verðbólgu** hafa hins vegar lækkað um 0,3% frá því í september. **Vaxtamunur** þriggja mánaða millibankavaxta við útlönd hefur minnkað það sem af er október vegna lækkunar innlendra millibankavaxta. **Skuldatryggingar** íslensku bankanna á alþjóðamarkaði hækkuðu á sama tíma eftir að hafa lækkað undir lok september. **Vístala meðalgengis** miðað við víða vörnuðskiptavog var að meðaltali rúmum 3 prósentum lægri fyrstu þrjár vikur október en að meðaltali í september.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn lækkaði í október spá sína um **hagvöxt í heiminum** á næsta ári um 0,4 prósentur frá fyrri spá. Spá um hagvöxt í Bandaríkjum var lækkuð um 0,9 prósentur og spáin fyrir evrusvæðið um 0,4 prósentur. Sjóðurinn spáir 4,8% hagvexti í heiminum á næsta ári. Um miðjan október lækkaði Seðlabanki Tyrklands **stýrivexti** um 0,5 prósentur í 16,75%.

Í Hagvísum er notast við talnagögn sem tiltæk voru 23. október 2007.

Yfirlitstafla Hagvísá

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar ¹	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Breyting (%)			Áhrif á VNV sl.	12 mán. br. fyrir ári (%)
			frá fyrri mánuði	yfir 6 mánuði ²	yfir 12 mánuði		
Vísitala neysluverðs (VNV) (maí 1988=100)	október '07	278,1	0,5	7,1	4,5	.	7,2
Kjarnavísitala 1 (VNV án búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns).....	október '07	157,7	0,4	6,2	5,0	4,4	7,1
Kjarnavísitala 2 (kjarnavísitala 1 án opinberrar þjónustu)	október '07	158,7	0,4	6,5	5,1	4,2	7,6
Innlendar vörur át búvöru og grænmetis	október '07	134,8	0,7	5,5	-3,9	-0,3	8,6
Búvörur og grænmeti	október '07	130,0	1,0	7,4	-2,2	-0,1	9,1
Innfluttar vörur án áfengis og tóbaks	október '07	117,6	0,4	2,9	0,7	0,2	5,1
- mat- og drykkjarvörur.....	október '07	118,6	1,3	4,3	-5,0	-0,1	9,7
- nýr bill og varahlutir.....	október '07	129,5	-0,3	-0,4	2,1	0,2	8,2
- bensín.....	október '07	169,7	1,1	23,1	6,8	0,3	4,4
- innfluttar vörur aðrar	október '07	100,5	0,4	-1,1	-0,4	-0,1	3,1
Húsnaði.....	október '07	279,2	0,8	16,2	14,3	3,5	12,2
Opinber þjónusta	október '07	152,7	0,2	2,4	3,5	0,2	1,4
Önnur þjónusta	október '07	161,4	0,2	5,7	5,1	1,1	5,3
Dagvara.....	október '07	126,7	0,9	5,3	-3,3	-0,5	9,6
Innflutningsgengisvíitala (31. des. 1994=100).....	28. september '07	99,3	0,6	-3,6	-4,1	.	19,2

	Nýjasta tímbil	Vænt verðbólga 12 mán.	Breyt. frá síðustu könnum	Vænt 12 m. verðbólga fyrir ári	Vænt verðbólga á árskarða næstu 2 ár	Hugmynd um verðb. sl. 12 mán.
Verðbólguvæntingar fyrirtækja	september '07	3,8	0,2	3,5	2,9	.
Verðbólguvæntingar almennings	október '07	4,8	-1,0	6,6	.	4,7

1. Grunntímabil vísitalna: Vísitala neysluverðs: maí 1988; aðrar verðvísítölur undirflokk: mars 1997=100. 2. Umreknað til árshraða.

II Framleiðsla og eftirsprung	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársþyrjun	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
Landsframleiðsla (ma.kr.).....	2. ársfj. '07	312,8	289,5	6,2	2,5	608,3	1,3
Þjóðarútgjöld (ma.kr.).....	2. ársfj. '07	357,2	343,9	13,1	0,1	673,7	-4,3
Einkaneysla (ma.kr.).....	2. ársfj. '07	191,1	176,9	10,5	3,9	362,5	1,4
Samneysla (ma.kr.)	2. ársfj. '07	78,2	71,3	1,6	2,6	154,9	2,4
Fjármunamyndun (ma.kr.)	2. ársfj. '07	86,8	94,9	33,8	-8,4	153,5	-18,4
Útflutningur vörur og þjónustu (ma.kr.)	2. ársfj. '07	96,4	102,5	-7,2	-3,4	205,9	5,7
Innflutningur vörur og þjónustu (ma.kr.).....	2. ársfj. '07	-140,9	-156,9	11,9	-6,6	-271,3	-8,8
Velta innanlandsgr. skv. virðisaukask.skýrslum (ma.kr.) ¹	mai-júní '07	284,8	253,5	3,0	7,7	747,7	10,3
Dagvöruvelta (nóv. 2001=100)	ágúst '07	144,1	126,5	0,3	13,9	131,4	10,3
Greiðslukortavelta (ma.kr.) ¹	september '07	57,6	54,6	-9,8	5,0	525,6	4,6
Velta skráðra fyrirtækja (ma.kr.).....	2. ársfj. '07	429,0	321,4	124,5	33,4	429,0	33,4
Sementssala (þús. tonn).....	september '07	29,4	30,8	10,4	-4,8	236,5	-1,2
Nýskráning bifreiða (stk.).....	ágúst '07	0	1.498	-100,0	-100,0	0	-100,0

Skýring: Allar breytingar fjárhæða á milli tímabila eru raunbreytingar. 1. Breytingar eru reiknaðar út frá árstíðarleiðréttum töluum.

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársþyrjun	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
Verðlag sjávarafurða í erlendum gjaldmiðli (jan. 1999 = 100)	ágúst '07	117,4	113,1	-0,8	3,9	117,4	3,9
Verðlag áls á heimsmarkaði (\$/tonn)	október '07	2.495	2.655	4,3	-6,0	2.682	9,9
Verð olíu á heimsmarkaði (\$/fat)	október '07	85,0	58,4	10,1	45,5	68,9	3,4
Botnfiskafli (þús. tonn)	september '07	28,7	32,6	-26,2	-12,0	385,1	-4,1
Uppsjávarafli (þús. tonn)	september '07	19,6	48,6	-60,5	-59,6	712,4	12,3
Vörðuútlutningur (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	ágúst '07	17,4	16,6	-12,3	8,3	165,4	15,1
- sjávarafurðir (ma.kr.) ¹	ágúst '07	7,7	9,5	-22,4	-16,6	83,6	2,1
- ál (ma.kr.) ¹	ágúst '07	6,1	4,5	-9,9	39,9	53,9	48,9
- aðrar iðnaðarvörur (ma.kr.) ¹	ágúst '07	3,1	1,9	17,5	63,5	21,7	5,8
Vörðuinnflutningur (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	ágúst '07	28,8	28,1	-17,0	5,8	238,9	0,2
Vöruskiptajöfnuður (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	ágúst '07	-11,4	-11,5	.	.	-73,6	.
Útflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	2. ársfj. '07	35,9	32,3	34,3	22,3	63,9	11,0
Innflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	2. ársfj. '07	47,8	46,5	26,4	13,1	87,4	2,7
Raungengi m.v. verðlag (2000=100)	3. ársfj. '07	110,0	101,4	3,7	8,5	107,0	2,8

1. Breytingar á vörur- og þjónustuvíðskiptum við útlönd eru á föstu gengi.

	Nýjasta timabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting frá ¹		Frá ársþyrjun ²	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
IV Vinnumarkaður og tekjur							
Fjöldi atvinnulausra.....	september '07	1.336	1.628	-140	-292	1.733	-18,6
Hlutfall atvinnulausra, árstíðarleiðrétt (% af mannafla).....	september '07	1,0	1,2	0,0	-0,3	1,0	-0,3
Atvinnuleysi skv. vinnumarkaðskönnun (% af mannafla).....	3. ársfj. '07	3,2	4,0	1,2	-0,8	2,6	-0,6
Laus störf á vinnumiðlunum	september '07	381	516	-21,6	-26,2	446	-30,4
Útgáfa atvinnuleyfa alls	september '07	106	182	-66,7	-41,8	2.324	-52,6
Ný tímab. leyfi á nýjum vinnustað og framlengd tímab. leyfi.....	september '07	1.239	953	48,6	30,0	5.478	20,7
Launavísitala (des. 1988=100).....	ágúst '07	321,1	297,4	0,4	8,0	316,1	9,4
Kaupmáttur launa m.v. launavísitolu (1990=100).....	ágúst '07	146,9	140,7	0,4	4,4	146,2	4,0

1. Breytingar á fjölda atvinnulausra sýna fjölgun/fækkun; breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (eininingin prósent); allar breytingar vísitalna og breytingar á útgáfu atvinnuleyfa og fjölda lausra starfa eru hlutfallslegar (%). 2. Meðal mánaðarlegur fjöldi atvinnulausra og lausra starfa það sem af er árinu, meðaltal atvinnuleysishlutfalls en uppsafnaður fjöldi atvinnuleyfa. Breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (eininingin prósent); allar aðrar breytingar eru hlutfallslegar (%).

	Nýjasta timabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Raunbreyting í % frá næsta tíma- bili á undan		Frá ársþyrjun	
				fyrra ári	Gildi	Raunbr. frá f. ári (%)	
V Opinber fjármál							
Tekjuafgangur ríkissjóðs (ma.kr.).....	ágúst '07	2,9	3,1	.	.	46,6	.
Tekjuafgangur ríkissjóðs, hlutfall af tekjum (%)	ágúst '07	8,5	10,1	.	.	16,3	.
Hrein lánsfjárför (ma.kr.).....	ágúst '07	-8,7	2,8	.	.	-29,9	.
Hrein lánsfjárför (% af tekjum).....	ágúst '07	-25,5	9,3	.	.	-10,5	.
Tekjur ríkissjóðs (ma.kr.).....	ágúst '07	34,0	30,4	2,3	7,8	285,1	10,1
- án eignasölu og óreglulegra tekna (ma.kr.)	ágúst '07	32,5	30,3	2,4	3,2	278,2	7,7
- af virðisaukaskatti (ma.kr.)	ágúst '07	11,6	11,2	6,2	-0,1	91,7	8,3
- af staðgreiddum tekjuskattí & tryggingargj. (ma.kr.)	ágúst '07	9,1	8,8	-8,7	-0,4	79,4	4,1
- af innflutningi (ma.kr.)	ágúst '07	2,7	2,5	5,7	6,4	19,3	-1,9
Útgjöld ríkissjóðs (ma.kr.)	ágúst '07	31,2	27,3	4,4	9,7	238,5	8,2
- leiðrétt fyrir óreglulegum gjöldum (ma.kr.).....	ágúst '07	31,2	27,3	4,4	9,7	238,5	8,2

Skýring: Fyrstu fjórir dálkarnir vísa til 4ra mánaða meðaltala, hinir tveir til heildartalna frá byrjun árs.

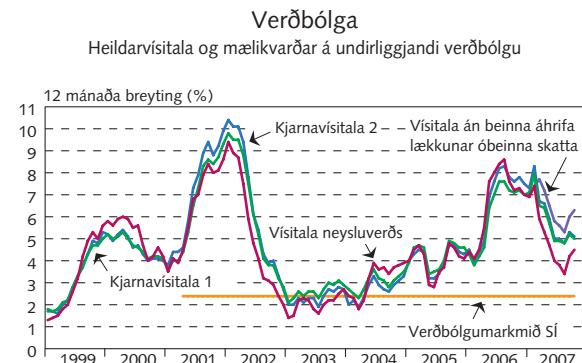
	Nýjasta timabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá næsta tíma- bili á undan		Frá ársþyrjun	
				fyrra ári	Meðal- tal	Breyt. frá f. ári (%)	
VI Eignamarkaðir							
Úrvalsvíitala, mánaðarmeðaltal (des. 1997=1.000).....	september '07	7.964,1	6.184,0	-2,7	28,8	7.810,8	33,2
Velta, mánaðarleg (ma.kr.)	september '07	252,7	141,1	-1,6	79,1	2.442,2	75,9
Verð íbúða í fjölbýli á höfuðb.svæði (jan. 1994=100)	september '07	338,5	304,0	0,9	11,3	322,4	15,1
Raunverð íbúða alls á höfuðb.svæði (jan. 1994=100).....	september '07	212,6	199,5	-0,5	6,5	207,0	6,9
Aflahlutdeild (kr./kg.)	október '07	3370	2045	12,3	64,8	2740	53,7

	Nýjasta timabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá næsta tíma- bili á undan		Frá ársþyrjun	
				fyrra ári	Meðal- tal	Breyt. frá f. ári (%)	
VII Fjármálamarkaðir							
Útlán innlásstofnana til innlendra aðila (ma.kr.)	september '07	2.889,0	2.201,5	1,1	22,1	.	.
að frádegnum áætl. gengis- og vísitaluáhrifum (vísitala).....	júlí '07	588,1	467,1	4,7	31,9	.	.
- að raungildi (jan. 2002=100).....	júlí '07	308,2	262,8	0,0	17,2	.	.
Útlán lánakerfisins (ma.kr.)	júní '07	5.175,6	3.213,3	23,3	61,1	.	.
M3 (ma.kr.)	september '07	1.168,2	738,7	10,5	58,2	.	.
Stýrivextir Seðlabankans (%)	19. október '07	13,30	13,09	0,0	0,2	13,30	1,88
Peningamarkaðsvextir, 3ja mán. (%) ¹	19. október '07	14,0	13,6	0,2	0,4	13,9	2,0
Peningamarkaðsvextir, 12 mán. (%) ¹	19. október '07	13,8	13,7	-0,2	0,2	14,1	1,9
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 100317) (%) ¹	19. október '07	10,7	8,7	-1,3	2,0	10,1	1,0
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 130517) (%) ¹	19. október '07	9,1	7,8	-0,5	1,3	8,9	0,4
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150224) (%) ¹	19. október '07	5,8	4,5	0,5	1,3	5,4	.
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150434) (%) ¹	19. október '07	5,1	4,1	0,4	1,0	4,6	.
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150644) (%) ¹	19. október '07	4,7	4,0	0,3	0,8	4,4	.
Ávöxtunarkrafa spariskirteina (RIKS 151001) (%) ¹	19. október '07	0,0	4,3	0,0	-4,3	2,3	-2,0
Meðalvextir óverðtryggðra útlána banka og sparisj. (%) ¹	19. október '07	19,3	19,3	0,0	0,0	19,2	1,8
Meðalvextir verðtryggðra útlána banka og sparisj. (%) ¹	19. október '07	9,3	7,2	0,0	2,1	8,6	1,6
Gengisvíitala krónunnar (31. des. 1991=100) ¹	19. október '07	115,9	120,4	-3,8	-4,5	118,5	-2,4

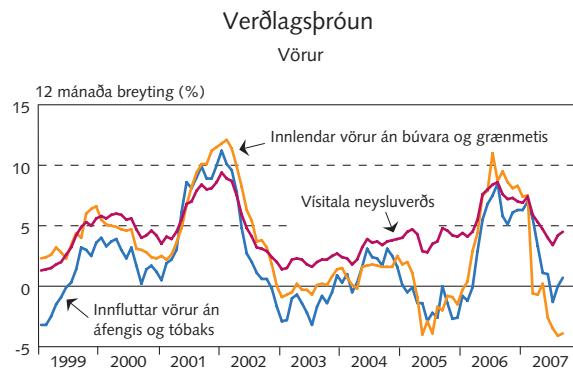
1. Allar tölfur nema í tveimur öftustu dálkum miðast við 4 vikna meðaltöl, til þess dags sem tilgreindur er.

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar

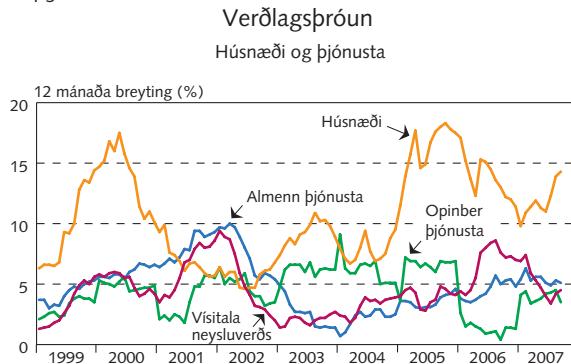
I-1

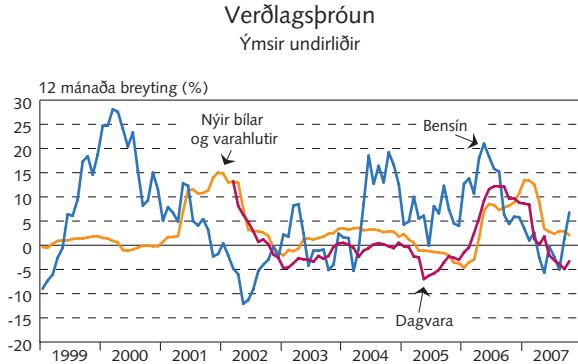
I-2

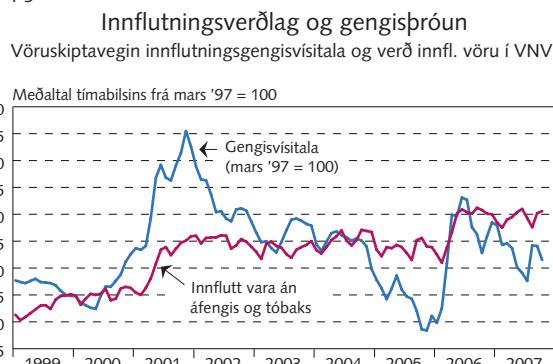
I-3

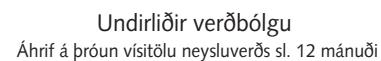
I-4

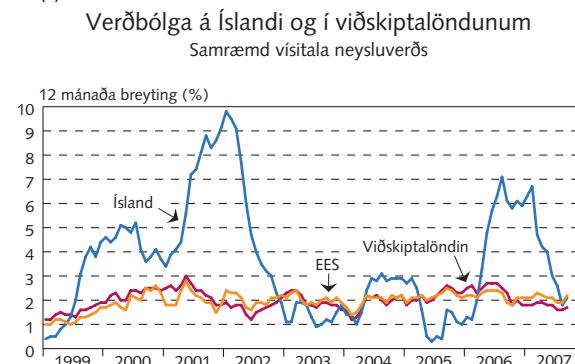
I-5

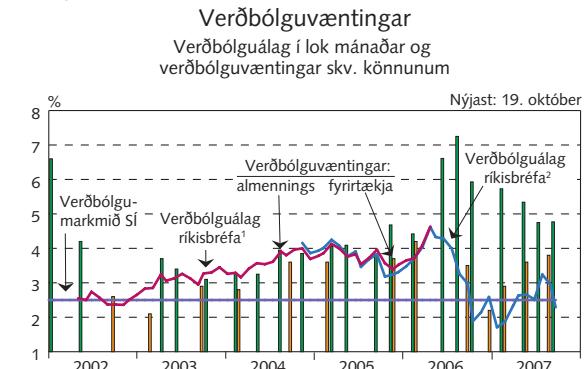
I-6

I-7

I-8

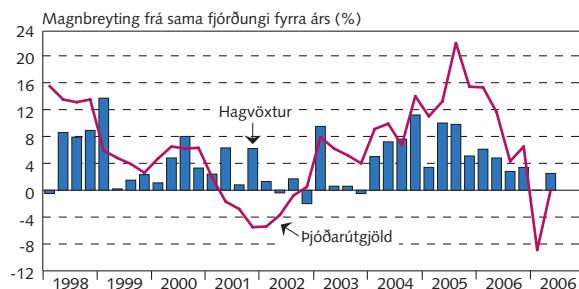

1. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og RIKS 15 1001.
2. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og HFF150914.

II Framleiðsla og eftirspurn

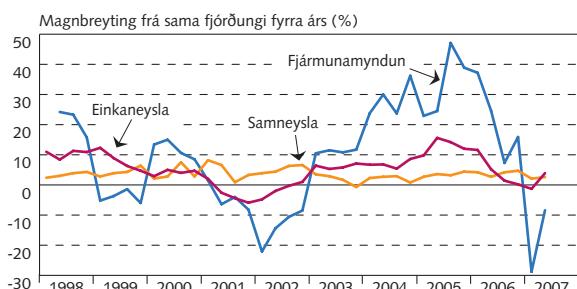
II-1

Hagvöxtur og þjóðarútgjöld
Ársfjórðungslegar tölur

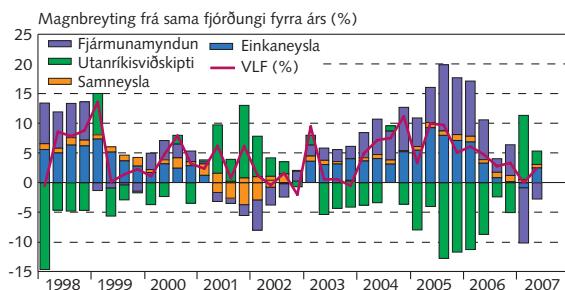
II-2

Einkaneysla og fjármunamyndun
Ársfjórðungslegar tölur

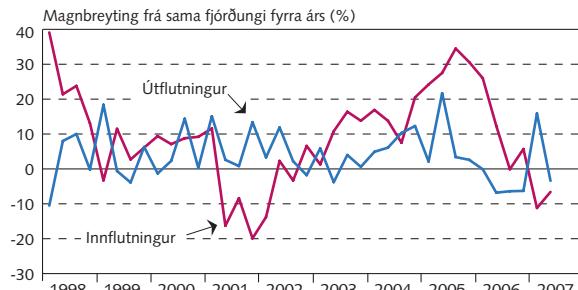
II-3

Landsframleiðsla
Framlag einstakra liða til hagvaxtar

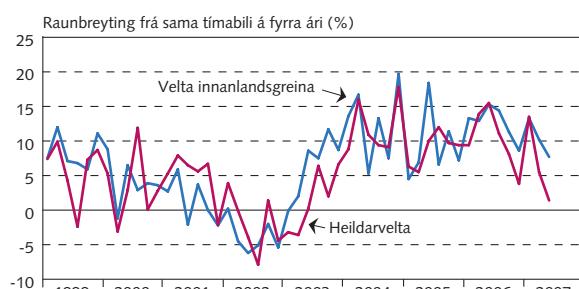
II-4

Utanríkisviðskipti
Ársfjórðungslegar tölur

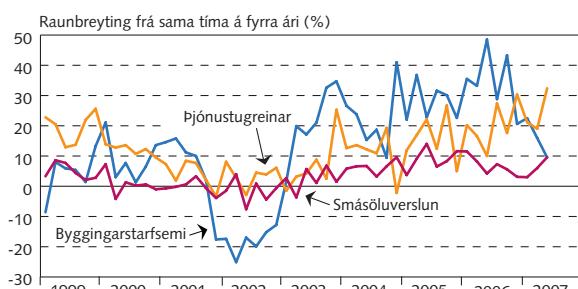
II-5

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Árstíðarleirðettar tölur

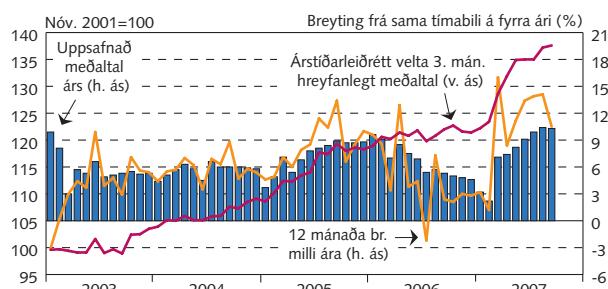
II-6

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Nokkrir undirflokkar

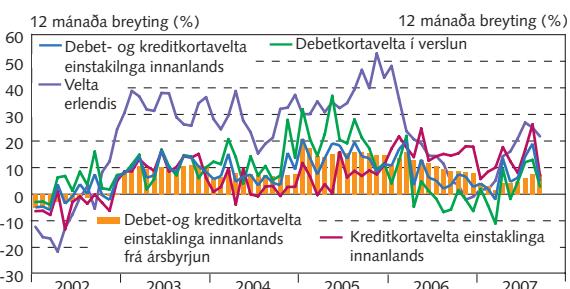
II-7

Dagvöruvelta
Raunvirk með verðvisítölu dagvöru

II-8

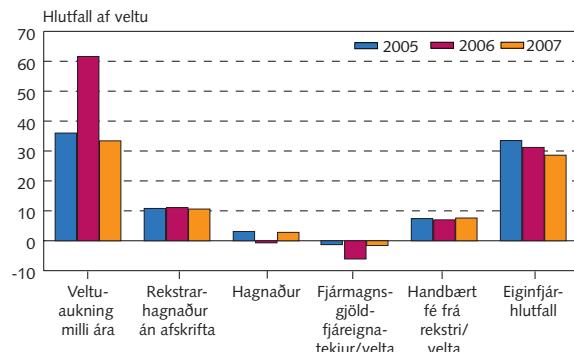
Greiðslukortavelta
Velta debet- og kreditkorta, staðvirk með VNV
án húsnæðis og gengisvíslölu

II Framleiðsla og eftirspurn

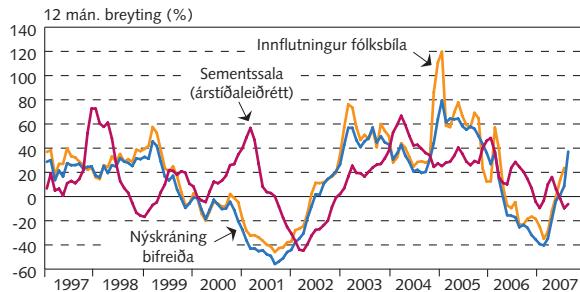
II-9

Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja
Janúar-júní 2005-2007

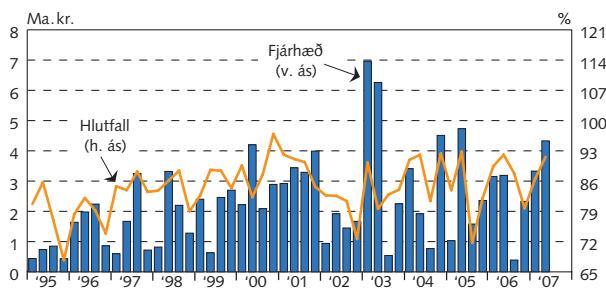
II-10

Innfl. og nýskráningar bifreiða og cementssala
Mánaðarlegar tölur

II-11

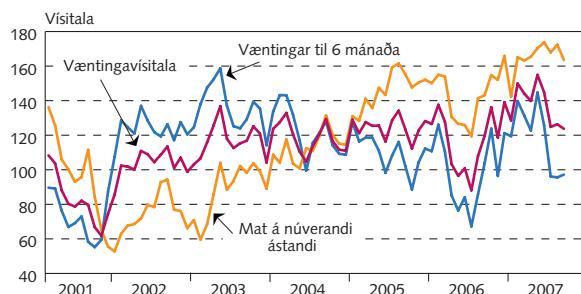
Fjárhæð samninga í útboðum
Ásamt hlutfalli hennar og kostnaðaráætlana

II-12

Væntingavísítölur Gallup

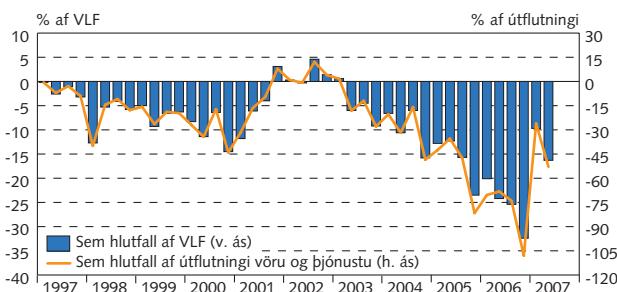
Mat á núverandi ástandi og væntingar til 6 mánaða

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

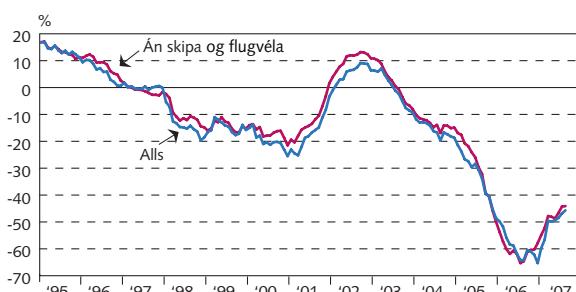
III-1

Viðskiptajöfnuður
Ársfjórðungslegar tölur

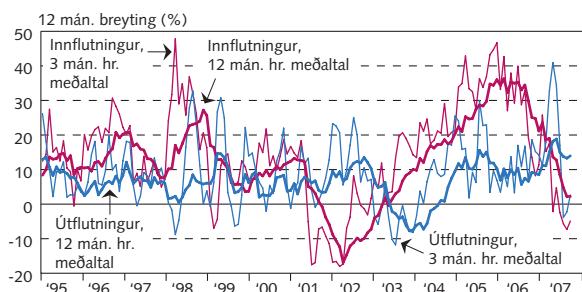
III-2

Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vöruútflutningi
Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall

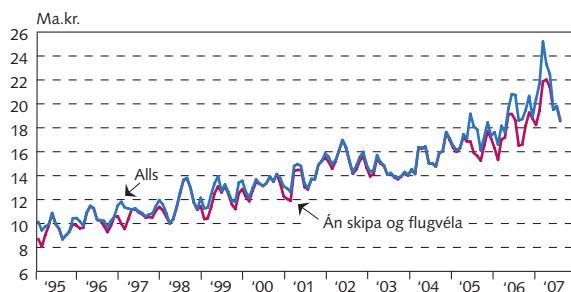
III-3

Vöruinnflutningur og -útflutningur
12 og 3 mánaða hreyfanleg meðaltöl, á föstu gengi

III-4

Vöruútflutningur
3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu gengi

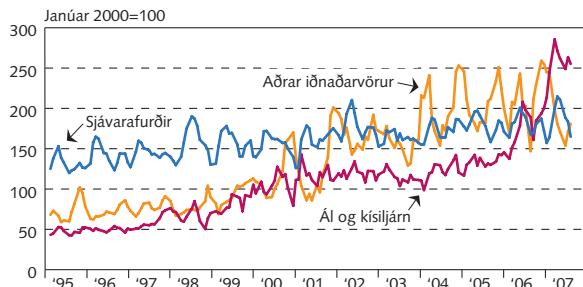

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

III-5

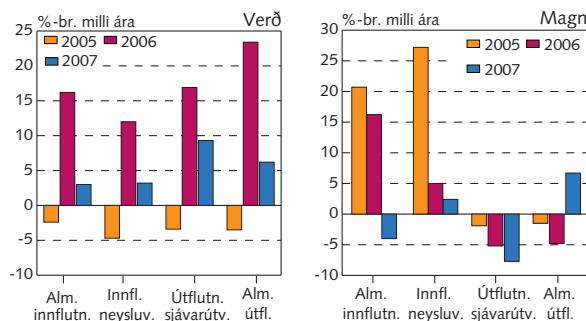
Vöruútflokkur eftir vöruflokkum

3 mánaða hreyfanleg meðaltöl útflokkingsverðmætis, á föstu gengi

III-7

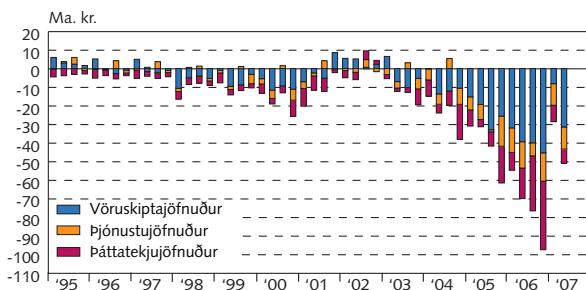
Vöruviðskipti janúar-águst 2005-2007

III-9

Undirþættir viðskiptajafnaðar

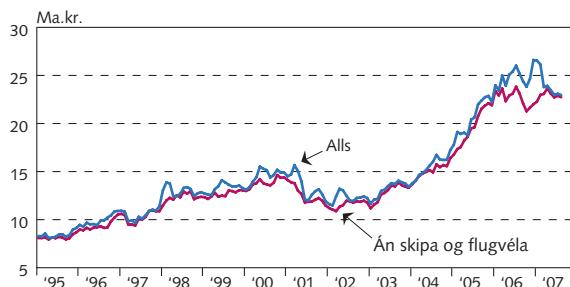
Rekstrarframlög talin með þáttatekjum

III-6

Árstíðarleiðréttur vöruinnflutningur

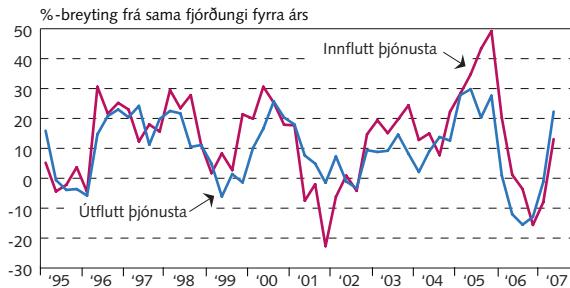
3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu verði og gengi

III-8

Þjónustujöfnuður

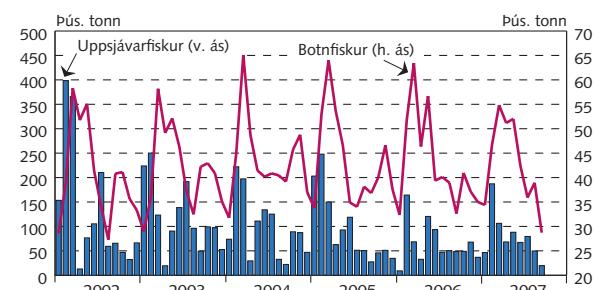
Á föstu gengi

III-10

Aflatölur

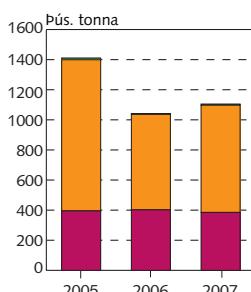
Mánaðarlegur afli

III-11

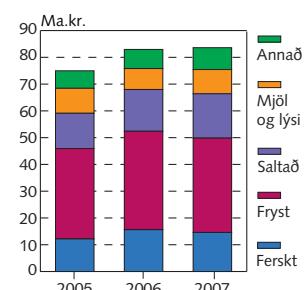
Magn afla

Janúar-september

Útfl.verðmæti sjávarafurða

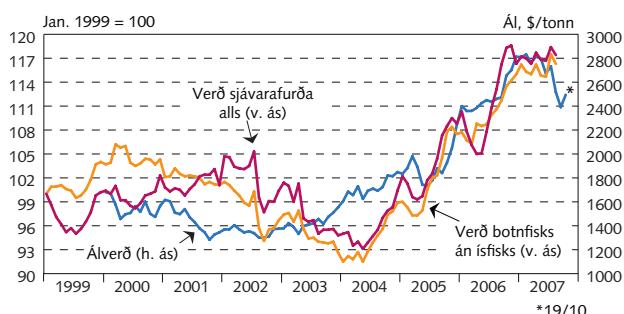
Janúar-águst

III-12

Útflutningsverðlag

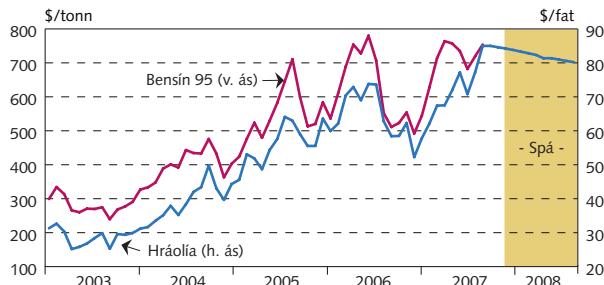
Verð á sjávarafurðum í erlendri myntvog og áli í dollarum

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

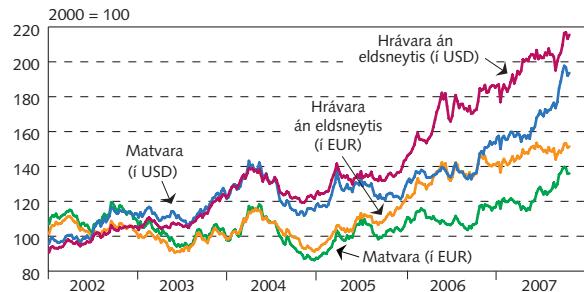
III-13

Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði
Spá er byggð á framvirku verði á Rotterdammarkaði

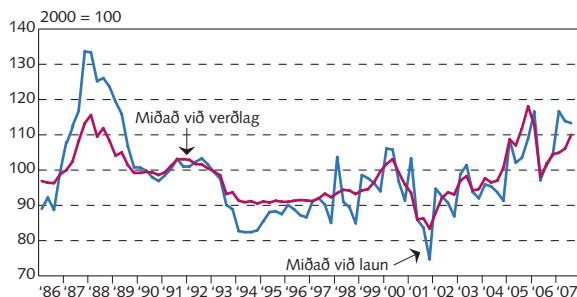
III-14

Hrávöruverð á heimsmarkaði
Vikulegar tölur

III-15

Raungengi
Ársfjórðungslegar tölur

III-16

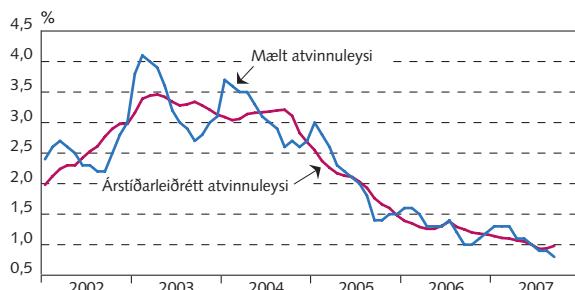
Raungengi m.v. verðlag
Mánaðarlegar tölur

IV Vinnumarkaður og tekjur

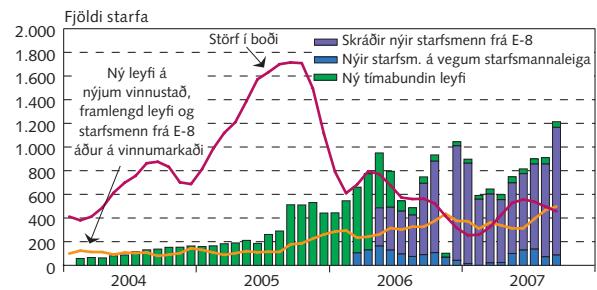
IV-1

Atvinnuleysi
Hlutfall af mannafla

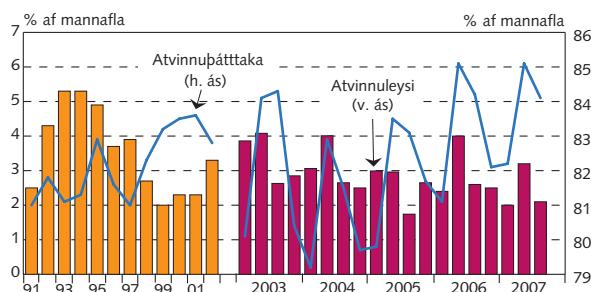
IV-2

Erlendir starfsmenn
3 mánaða hreyfanleg meðaltöl

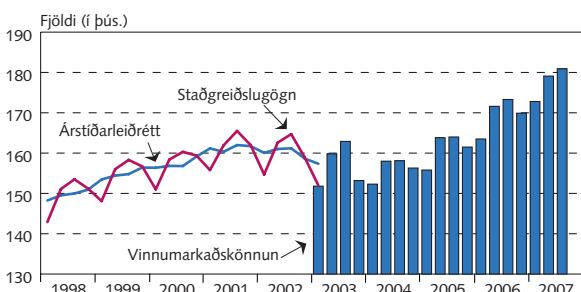
IV-3

Atvinnuleysi og -þátttaka
Skv. könnun Hagstofu

IV-4

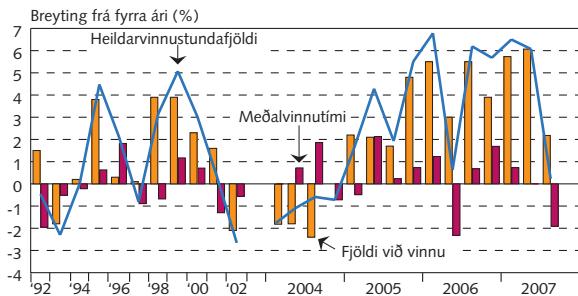
Fjöldi starfandi
Staðgreiðslugögnum 1998-2002, vinnumarkaðskönnun frá 2003

IV Vinnumarkaður og tekjur

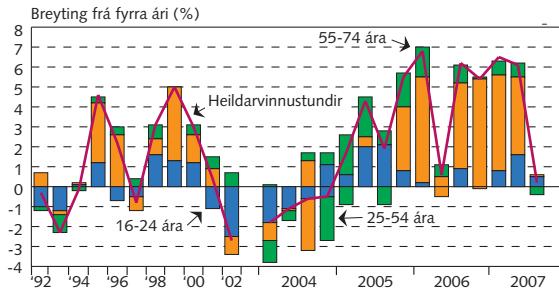
IV-5

Breytingar á vinnuaflí
Skv. vinnumarkaðskönnun

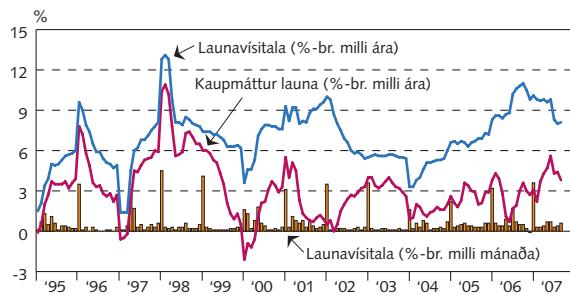
IV-6

Breytingar á vinnuaflí
Framlag aldurshópa til breytingar heildarvinnustundafjölda

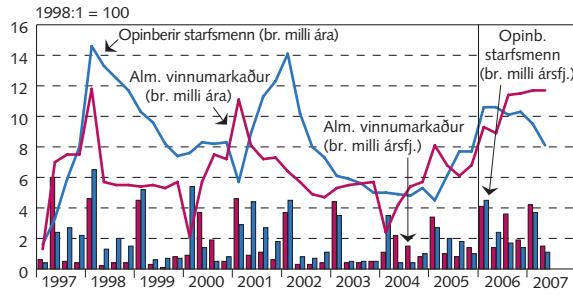
IV-7

Laun og kaupmáttur
Launavísitala Hagstofu

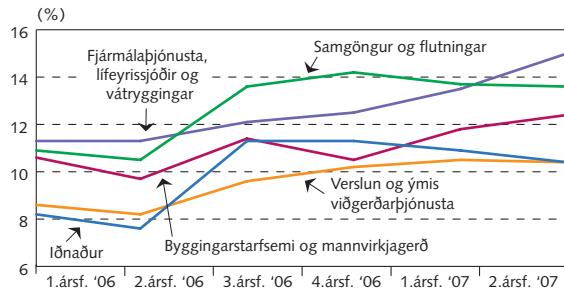
IV-8

Launabreytingar eftir geirum
Launavísitala Hagstofu

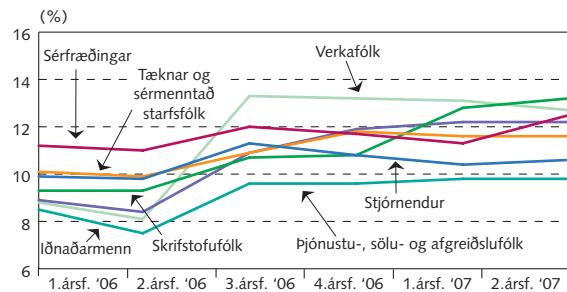
IV-9

Vísitala launa á almennum vinnumarkaði
eftir atvinnugreinum
Breyting frá fyrra ári (%)

IV-10

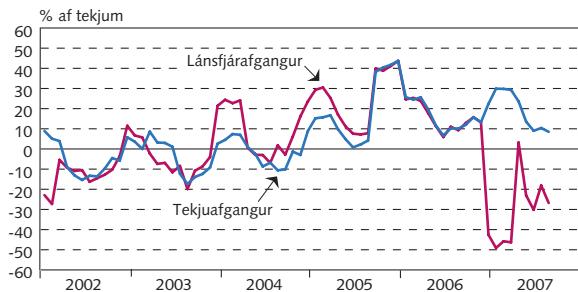
Vísitala launa á almennum vinnumarkaði
eftir starfstéttum
Breyting frá fyrra ári (%)

V Opinber fjármál

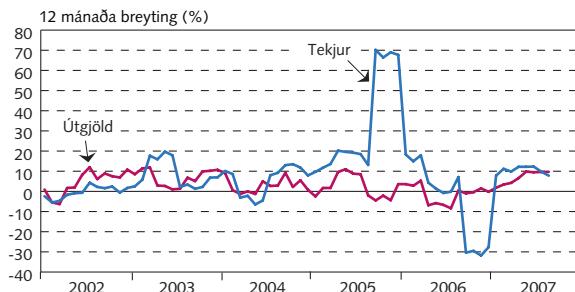
V-1

Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárgangur ríkissjóðs
Raunvrt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-2

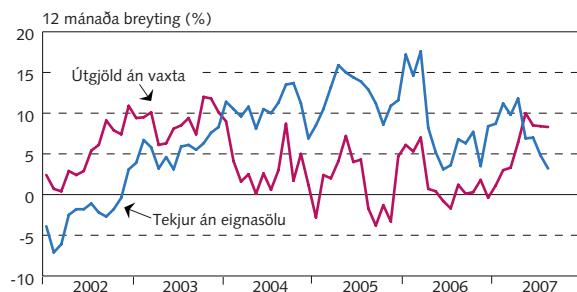
Reglulegar tekjur og gjöld ríkissjóðs
Raunvrt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V Opinber fjármál

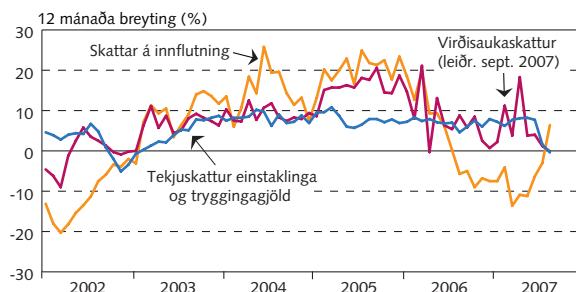
V-3

Reglulegar tekjur án eignasölu og gjöld án vaxta
Raunvirk 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

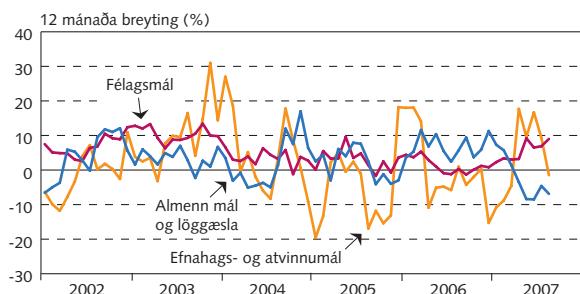
V-4

Próun skatttekna ríkissjóðs
Raunvirk 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

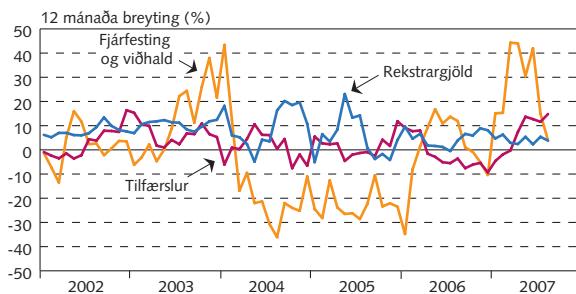
V-5

Próun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar
Raunvirk 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-6

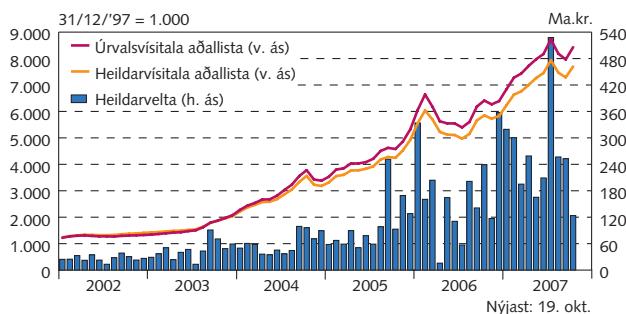
Ríkisútgjöld eftir tegundum
Raunvirk 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

VI Eignamarkaðir

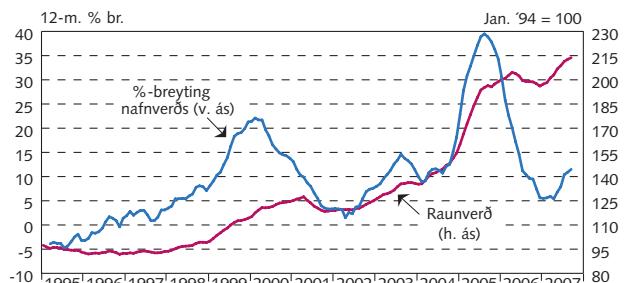
VI-1

Hlutafjármakaður
Mánaðarleg velta og verðpróun

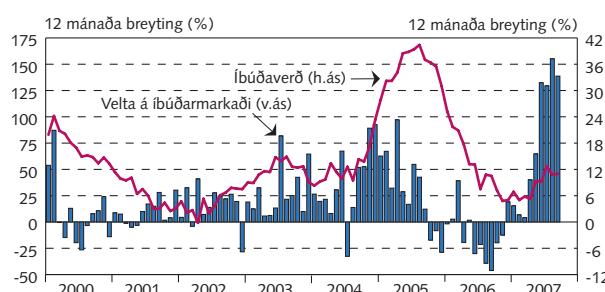
VI-2

Fasteignaverð á höfuðborgarsvæði
Fermetraverð íbúðarhúsnæðis, 3 máð. meðaltöl

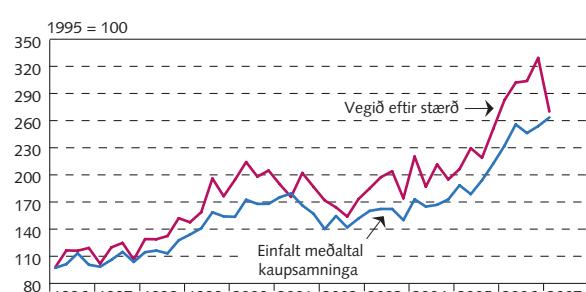
VI-3

Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu
Mánaðarlegar tölur

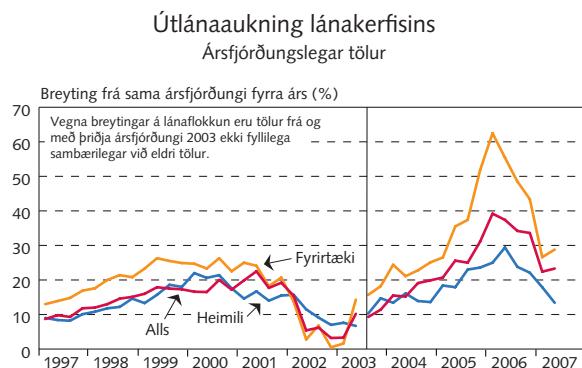
VI-4

Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu
Vegið meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnaðis

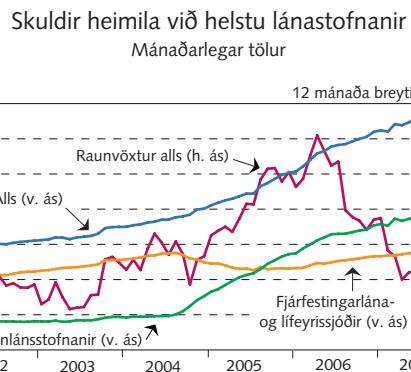

VII Fjármálamarkaðir

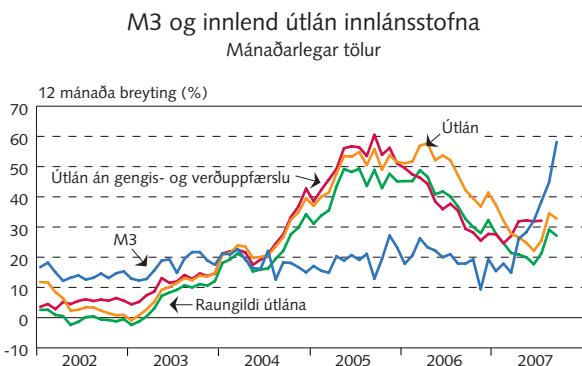
VII-1

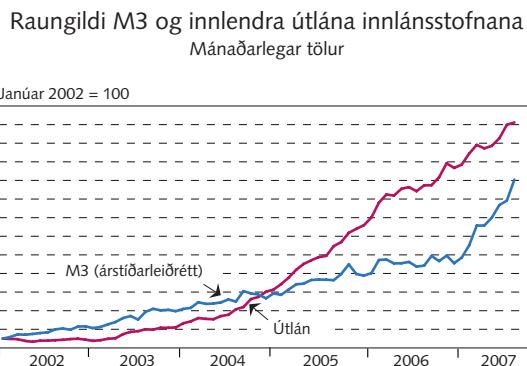
VII-2

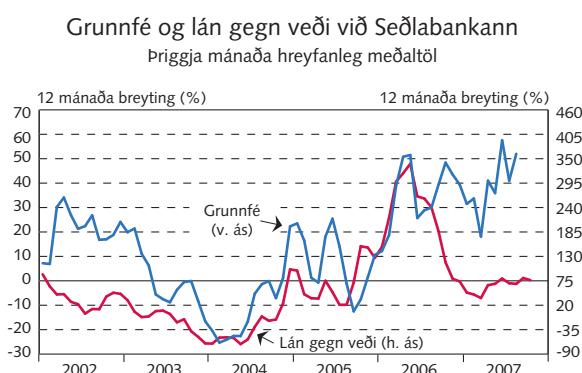
VII-3

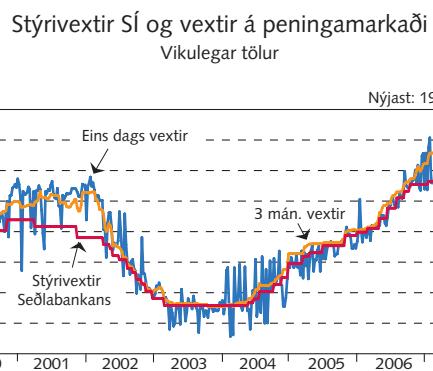
VII-4

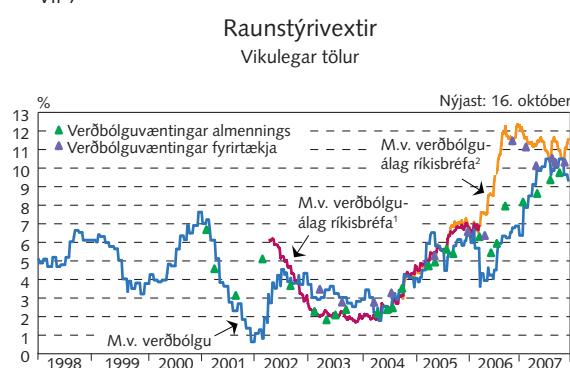
VII-5

VII-6

VII-7

1. Verðbólguálag reiknað út frá ávoxtunarkröfu RIKB 13 0517 og RIKS 15 1001.
2. Verðbólguálag reiknað út frá ávoxtunarkröfu RIKB 13 0517 og HFF 150914.

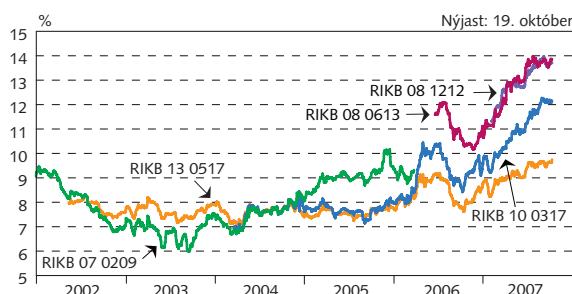
VII-8

VII Fjármálamaðraðir

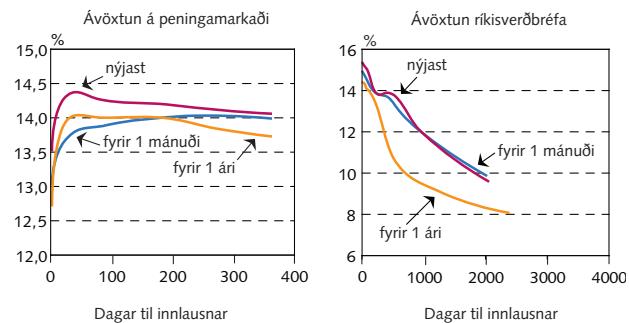
VII-9

Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra skuldabréfa
Daglegar tölur

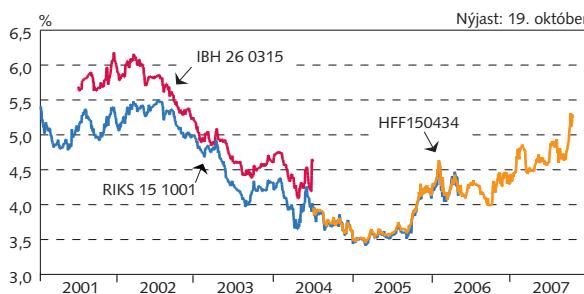
VII-10

Tímaróf óverðtryggðra vaxta 19. október 2007

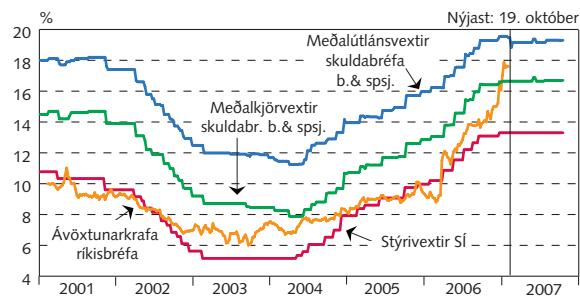
VII-11

Ávöxtunarkrafa verðtryggðra langtímaskuldabréfa
Daglegar tölur

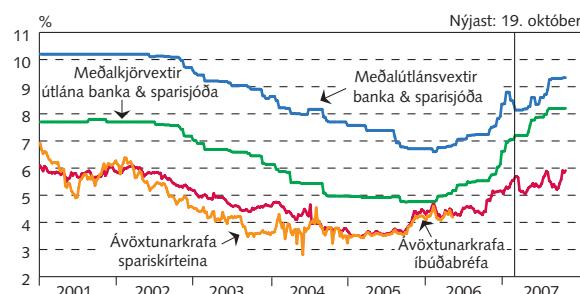
VII-12

Óverðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparisjóða, ávöxtun ríkisbréfa og stýrivextir

VII-13

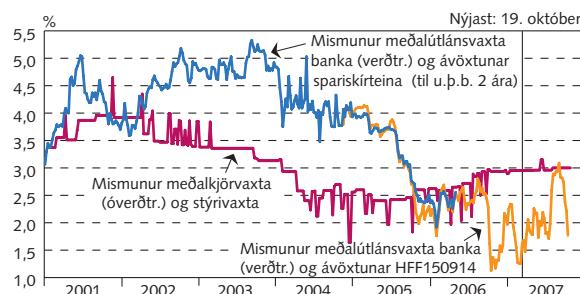
Verðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparisjóða, ávöxtun ríkisbréfa og stýrivextir

VII-14

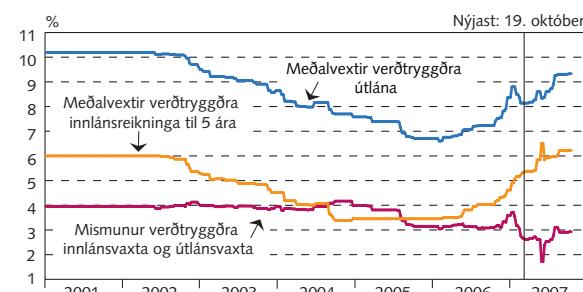
Vaxtamunur

Milli meðalkjörvaxta og stýrvaxta,
útlánavaxta banka og ávöxtunar spariskírteina

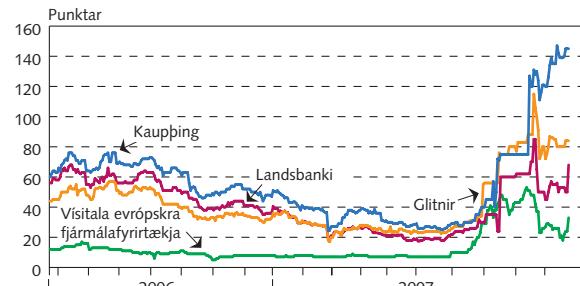
VII-15

Út- og innlánsvextir banka og sparisjóða
Verðtryggð kjör

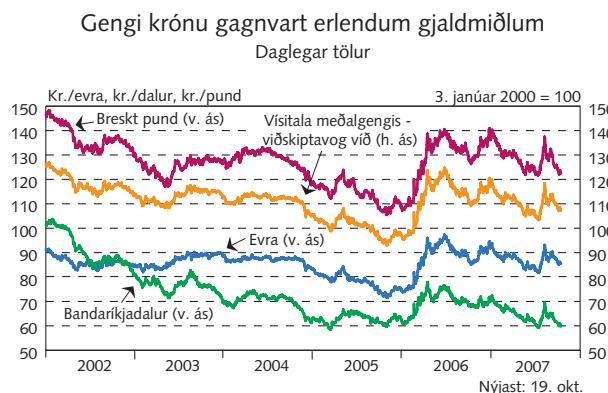
VII-16

Skuldatryggingar íslenskra banka
og vísitala evrópskra fjármálfyrirtækja
Daglegar tölur 23. maí 2006 - 19. október 2007

VII Fjármálamarkaðir

VII-17

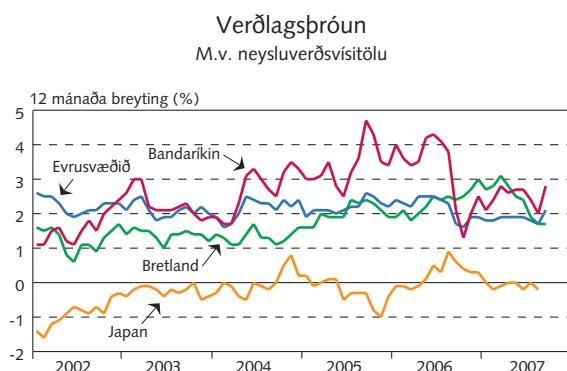

VII-18

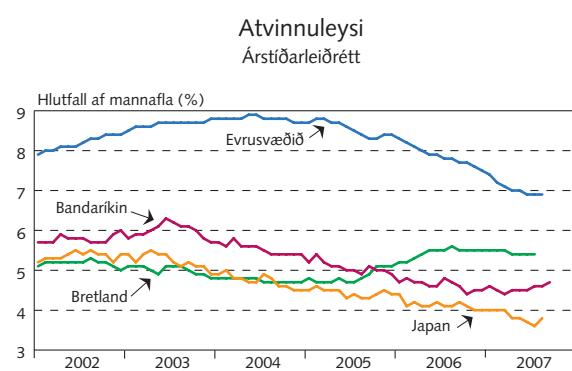

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

VIII-1

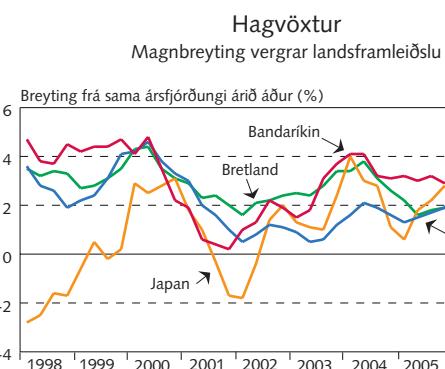
VIII-2

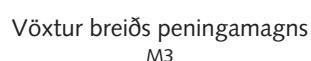
VIII-3

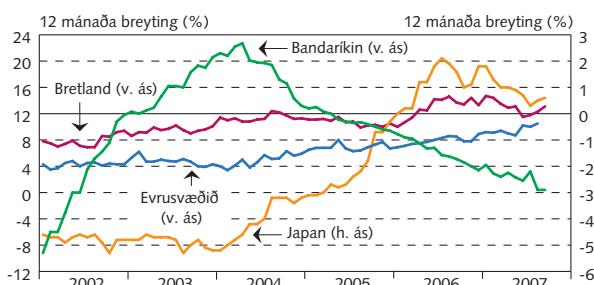
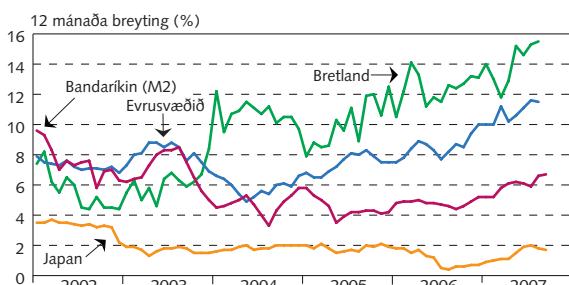
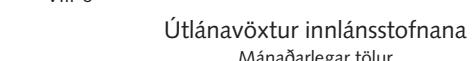
VIII-4

VIII-5

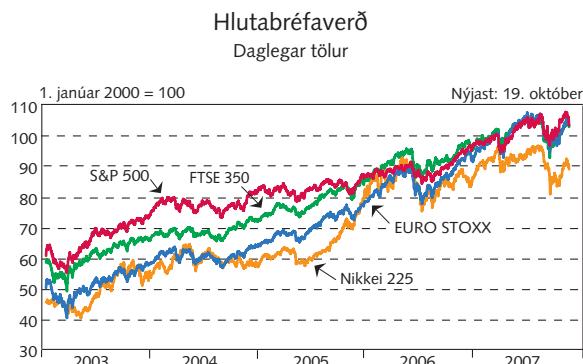

VIII-6

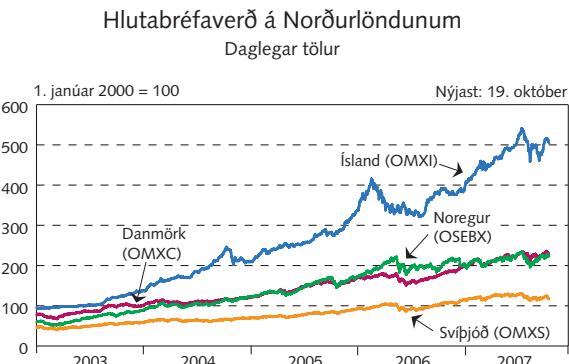

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

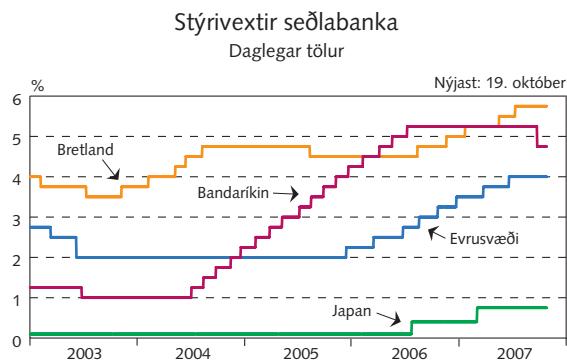
VIII-7

VIII-8

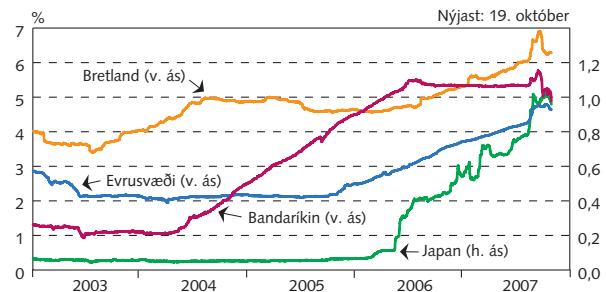

VIII-9

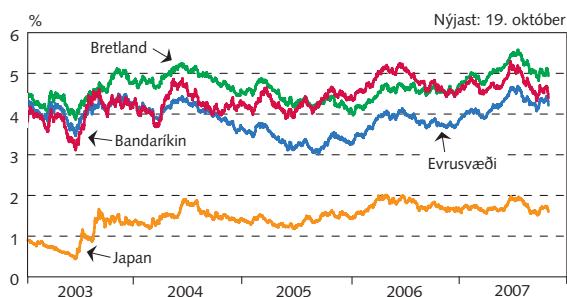
VIII-10

Vextir á peningamarkaði
Til 3ja mánaða

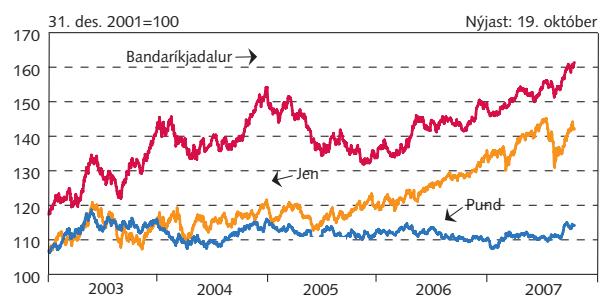
VIII-11

Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa
Daglegar tölur

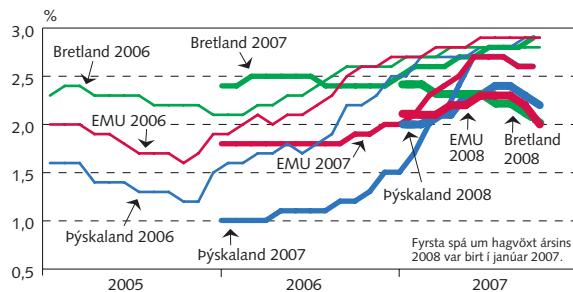
VIII-12

Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og sterlingspundi
Daglegar tölur

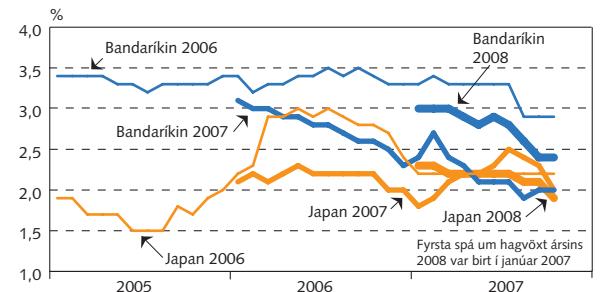
VIII-13

Hagvaxtarspár fyrir evrusvæðið, Bretland og Þýskaland
Tímaás sýnir mánuðinn sem spáin er gerð í

VIII-14

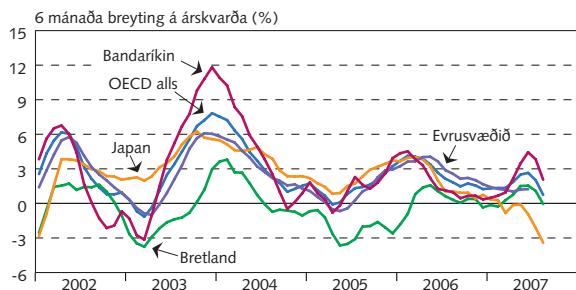
Hagvaxtarspár fyrir Bandaríkin og Japan
Tímaás sýnir mánuðinn sem spáin er gerð í

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

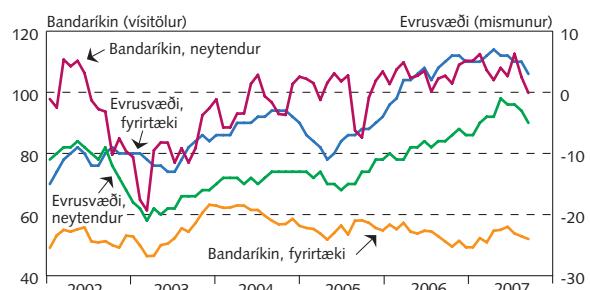
VIII-15

Leiðandi hagvísar (Leading Indicators) OECD

VIII-16

Væntingavísitölur á evrusvæði og í Bandaríkjunum

Skýringar við myndir í Hagvísum Seðlabanka Íslands

Mynd I-1. Verðbólga (VNV og kjarnavísítölur)

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísítölu neysluverðs (VNV) og kjarnavísitalna 1 og 2. Kjarnavísítölurnar eru byggðar á sama grunni og VNV en hin fyrri undanskilur verð búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns og hin síðari til viðbótar verð opinberrar þjónustu. Einnig er sýnt verðbólguumarkmið Seðlabanka Íslands sem tekið var upp í mars 2001.

Mynd I-2. Verðlagsþróun: vörur

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísítölu neysluverðs og tveggja undirliða hennar; innlendra vara án búvara og grænmetis og innfluttra vara án áfengis og tóbaks.

Mynd I-3. Verðlagsþróun: húsnæði og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísítölu neysluverðs og þriggja undirliða hennar; húsnæðis, opinberrar þjónustu og annarrar þjónustu.

Mynd I-4. Verðlagsþróun: ýmsir undirliðir

Heimild: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar í verðvísítöllum fjögurra undirflokkka vísítölu neysluverðs; dagvöru, bensíns og nýrra bíla og varahluta.

Mynd I-5. Innflutningsverðlag og gengisþróun

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verð á innflutnum vörum án áfengis og tóbaks í vísítölu neysluverðs. Vísitala með meðaltal tímabilsins sem myndin sýnir sem grunngildi. Vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala, meðaltal mánaðar, mars 1997 = 100.

Mynd I-6. Undirliðir verðbólgu

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd eru áhrif breytinga í nokkrum helstu undirflokkum vísítölu neysluverðs á þróun hennar sl. 12 mánuði. Flokkarnir eru fimm: innlendar vörur án búvöru og grænmetis, innfluttar vörur án áfengis og tóbaks, húsnæði, opinber þjónusta og almenn þjónusta.

Mynd I-7. Verðbólga á Íslandi og í viðskiptalöndunum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Eurostat. Verðbólga á Íslandi og á EES-svæðinu miðað við 12 mánaða breytingu samræmdirar vísítölu neysluverðs (HICP). Verðbólga í viðskiptalöndunum er miðuð við 12 mánaða breytingu vísítölu neysluverðs í Bandaríkjunum, Japan og Sviss en 12 mánaða breytingu samræmdrar vísítölu neysluverðs í öðrum viðskiptalöndum.

Mynd I-8. Verðbólguvæntingar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mælikvarðar á verðbólguvæntingar eru annars vegar verðbólguvæntingar almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólguálag ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Gallup gerir fyrir Seðlabankann. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði. Verðbólguálag ríkisskuldabréfa er annars vegar reiknað út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og spariskírteina (RIKS 15 1001) og hins vegar út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og íbúðabréfa í flokki HFF150914. Tölur eru í mánaðarlok.

Mynd II-1. Hagvöxtur og þjóðarútgjöld

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu og þjóðarútgjalda frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-2. Neysla og fjármunamyndun

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting einkaneyslu, samneyslu og fjármunamyndunar frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-3. Landsframleiðsla

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi á fyrra ári og hlutdeild undirþátta í hagvexti. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-4. Utanríkisviðskipti

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting útflutnings og innflutnings frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-5. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um heildarveltu og veltu innanlandsgreina. Tölur eru raunvirtar með vísítölu neysluverðs, vísítölu neysluverðs án húsnæðis eða vísítölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, og árstíðarleiðréttar.

Mynd II-6. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum: nokkrir undirflokkar

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um þrjá undirflokk; byggingarstarfsemi, smásöluverslun og þjónustugreinar. Tölur eru raunvirtar með vísitölu neysluverðs, vísitölu neysluverðs án húsnæðis eða vísitölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, en ekki árstíðarleiðréttar.

Mynd II-7. Dagvöruvelta

Heimild: Samtök verslunar og þjónustu (SVþ)/Rannsóknarsetur verslunar (RSV). Velta dagvöru í smásölu samkvæmt smásölu-vísitölu RSV. Raunvirt með verðvísitölu dagvöru frá Hagstofu. Nóvember 2001=100. Reiknað er árstíðarleiðrétt hreyfanlegt þriggja mánaða meðaltal veltu, 12 mánaða breyting milli ára og uppsöfnuð velta frá áramótum. Vísitalan er reiknuð af RSV skv. upplýsingum sem berast beint frá fyrirtækjum og er miðað við að a.m.k. 80% fyrirtækja í greininni skili upplýsingum.

Mynd II-8. Greiðslukortavelta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta greiðslukorta (velta kreditkarta einstaklinga, debetkortanotkun í verslun, samanlöögð velta debetkorta og kreditkorta einstaklinga) innanlands og greiðslukortanotkun einstaklinga erlendis. Staðvart er með vísitölu neysluverðs án húsnæðis (velta innanlands) og meðalgengisvísitölu (velta erlendis). Sýnd er breyting veltu frá fyrra ári í %, annars vegar í einum mánuði og hins vegar á tímabilinu frá ársþyrjun til loka hvers mánaðar.

Mynd II-9. Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er raunveltuaukning og eftirfarandi hlutföll af veltu: hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði (framlegð), hagnaður eftir skatta, fjármagnsliðir og veltufé. Úrtak er parað í samanburði tveggja seinni áranna.

Mynd II-10. Innflutningur og nýskráningar bifreiða og sementssala

Heimildir: Aalborg Portland Ísland hf., BM Vallá, Bílgreinasambandið, Hagstofa Íslands og Sementsverksmiðjan hf. Samanlöögð sementssala þriggja seljenda. Sementssala í hverjum mánuði er árstíðarleiðrétt. Tölur um innflutning bifreiða eru frá Hagstofu og ná yfir fólksbíla eingöngu. Tölur um nýskráningu bifreiða eru frá Bílgreinasambandinu og ná yfir bæði nýjar og notaðar bifreiðir í öllum flokkum (fólk-, hópferða-, vörur- og sendibifreiðir). Í öllum tilvikum er reiknað er þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal og sýnd 12 mánaða breyting þess.

Mynd II-11. Fjárhæð samninga í útboðum

Heimildir: Framkvæmdasýsla ríkisins, Innkaupastofnun Reykjavíkur, Vegagerðin. Miðað er við ársfjórðungslegt, vegið meðaltal samninga. Sýnd er fjárhæð samninga og hlutfall samningsverðs og kostnaðaráætlana.

Mynd II-12. Væntingavísitölur Gallup

Heimild: Capacent Gallup. Væntingavísitala Gallup ásamt vísitöllum um mat á núverandi ástandi og væntingar til 6 mánaða.

Mynd III-1. Viðskiptajöfnuður

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður sýndur sem hlutfall af (i) vergri landsframleiðslu og (ii) útflutningi vörur og þjónustu í sama ársfjórðungi.

Mynd III-2. Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vörutíflutningi

Heimild: Hagstofa Íslands. Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall.

Mynd III-3. Vöruinnflutningur og vöruútfutningur

Heimild: Hagstofa Íslands. Innflutningur eða útfutningur síðustu 3 og 12 mánaða sem hlutfall af 12 mánuðum þar á undan.

Mynd III-4. Vöruútfutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verðmæti vöruútfutnings, reiknað á föstu gengi m.v. útfutningsvegna meðalgengisvísitölu. Sýnt er 3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, fyrir heildarvöruútfutning og vöruútfutning að undanskildum skipum og flugvélum.

Mynd III-5. Vöruútfutningur eftir vöruflokkum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýnt er útfutningsverðmæti þriggja flokka útfutningsvara (sjávarafurðir, ál og kísiljárn og iðnaðarvörur), reiknað á föstu gengi. Þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal sýnt sem vísitala, janúar 2000=100.

Mynd III-6. Árstíðarleiðréttur vöruinnflutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Hreyfanlegt 3 mánaða meðaltal vöruinnflutnings er árstíðarleiðrétt. Sett á fast verð og gengi með vísitölu erlends verðlags og meðalgengisvísitölu m.v. innflutning. Vísitala erlends verðlags er fengin með því að vega saman með gengisvog vísitölur verðlags í helstu viðskiptalöndum.

Mynd III-7. Verð- og magnþróun í vöruviðskiptum

Heimild: Hagstofa Íslands. Verð og magnþróun innflutnings og útfutnings. Almennum innflutningur jafngildir heildarvöruinnflutningi að frátoldum skipum flugvélum og ýmsum vörum (afgangsliður). Almennum útfutningur jafngildir heildarvöruútfutningi að frádregnum skipum, flugvélum og ýmsum vörum (afgangsliður).

Mynd III-8. Þjónustujöfnuður

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er breyting verðmætis útfluttrar og innfluttrar þjónustu frá sama fjórðungi fyrra árs, reiknað á föstu gengi.

Mynd III-9. Undirþættir viðskiptajafnaðar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður í hverjum ársfjórðungi í ma.kr., skipt eftir helstu undirþáttum (vöruskiptajöfnuður, þjónustujöfnuður og þáttatekjurjöfnuður). Rekstrarframlög eru talin með þáttatekjunum.

Mynd III-10. Aflatölur

Heimild: Fiskistofa. Mánaðarlegt aflamagn (í tonnum) botnfishs og uppsjávarfishs.

Mynd III-11. Afli og útflutningsverðmæti sjávarafurða

Heimildir: Fiskistofa og Hagstofa Íslands. Afli íslenskra skipa á heimamiðum og fjarmiðum. Sýnt er aflamagn eftir helstu flokkum, uppsafnað frá ársbyrjun til loka næstliðins mánaðar. Verðmæti útfluttra sjávarafurða eftir helstu flokkum eru f.o.b.-tölur á nafnvirði, uppsafnaðar frá áramótum, en ná oftast mánuði styttra fram en tölur um aflamagn.

Mynd III-12. Verð á sjávarafurðum og áli

Heimildir: Hagstofa Íslands, London Metal Exchange (LME). Verð sjávarafurða mælt í íslenskum krónum skv. mánaðarlegum verðvíslitolum Hagstofu Íslands Það er umreknað yfir í erlendan gjaldmiðil með því að deila með vöruskiptavog m.v. útflutning. Verð áls frá LME í Bandaríkjadöllum. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl og auk þess nýasta áverð. Ekki er árstíðarleiðrétt.

Mynd III-13. Oliu- og bensínverð

Heimild: Bloomberg.. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl, seinustu dagverð og framvirkta verð næstu 12 mánaða í Bandaríkjadöllum.

Mynd III-14. Hrávöruverð á heimsmarkaði

Heimild: Reuters EcoWin. Vikulegar tölur. Sýndar eru tvær vísitölur; hrávöruverð í heild án eldsneytis og verð matvæla, bæði í Bandaríkjadöllum og evrum.

Mynd III-15. Raungengi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð annars vegar og hlutfallsleg laun hins vegar.

Mynd III-16. Raungengi m.v. verðlag

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð.

Mynd IV-1. Atvinnuleysi

Heimildir: Vinnumálastofnun, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Skráð atvinnuleysi sem hlutfall af mannafla, mælt og árstíðarleiðrétt. Skráð atvinnuleysi er meðalfjöldi einstaklinga sem skráðir eru á atvinnumiðlunum á öllu landinu, sem hlutfall af áætluðum mannafla á vinnumarkaði í hverjum mánuði.

Mynd IV-2. Erlendir starfsmenn

Heimild: Vinnumálastofnun. Sýndur er fjöldi nýrra og framlengdra atvinnuleyfa, skráningar starfsmanna hjá Vinnumálastofnun frá E-8 löndunum (E-8 löndin eru Eistland, Lettland, Litháen, Pólland, Slóvakía, Slóvenía, Tékkland og Ungverjaland), nýr starfsmenn á vegum starfsmannaleiga og framboð á lausum störfum hjá vinnumiðlunum í lok hvers mánaðar. Priggja mán-aða hreyfanleg meðaltöl.

Mynd IV-3. Atvinnuleysi og atvinnupátttaka

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður.

Mynd IV-4. Fjöldi starfandi

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Frá 2003 er byggt á upplýsingum úr ársfjórðungslegi vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 var byggt á upplýsingum úr staðgreiðslugögnum. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður.

Mynd IV-5. Vinnuaflsnotkun

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður. Heildarvinnutími er margfeldi fjölda þeirra sem voru við vinnu í viðmiðunarviku og meðalvinnutíma þeirra.

Mynd IV-6. Vinnuafslnotkun

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfellt, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrrí niðurstöður. Sýnd er breyting á heildarvinnustundafjölda og framlag aldurshópa til hennar.

Mynd IV-7. Laun og kaupmáttur

Heimild: Hagstofa Íslands. 12 mánaða breyting launavísítölunnar, tímabil miðast við útreikningstíma. Kaupmáttur sem launavísitala staðvart með vísítölu neysluverðs.

Mynd IV-8. Launabreytingar eftir geirum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Fram til ársins 2006 eru annars vegar laun á almennum markaði og hins vegar laun hjá opinberum starfsmönnum og bankamönnum undirliðir launavísítölunnar, en frá og með 2006 eru laun bankamanna reiknuð með launum á almennum markaði.

Mynd IV-9 Launabreytingar eftir starfsstétt

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa er birt fyrir eftirfarandi starfsstéttir á almennum vinnumarkaði: Stjórnendur, sérfraeðinga, tækna og sémenntað starfsfólk, skrifstofufólk, þjónustu-, sölu- og afgreiðslufólk, iðnaðarmenn og verkafólk. Starfsstéttir eru skilgreindar samkvæmt ÍSTARF 95 flokkunarkerfinu. ÍSTARF 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á starfaflokkunarkerfi Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, ISCO-88.

Mynd IV-10 Launabreytingar eftir atvinnugrein

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa nær til eftirfarandi atvinnugreina á almennum vinnumarkaði: Iðnaðar (D), byggingarstarfsemi og mannvirkjagerðar (F), verslunar og ýmisrar viðgerðarþjónustu (G), samgangna og flutninga (I), og fjármálapjónustu, lífeyrissjóða og vátrygginga (J). Tímabil miðast við útreikningstíma vísítölunnar. Atvinnugreinar eru skilgreindar samkvæmt ÍSAT 95 atvinnugreinaflokkun. ÍSAT 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á atvinnugreinaflokkunarkerfi Evrópusambandsins.

Mynd V-1. Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjuafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Lánsfjárafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum. Eignasöletekjur meðtalar

Mynd V-2. Tekjur og gjöld ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Innheimtar tekjur og greidd gjöld, 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum. Eignasöletekjur meðtalar

Mynd V-3. Tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld án vaxta

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld ríkissjóðs án vaxta. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum.

Mynd V-4. Próun skatttekna ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrír flokkar skatttekna; tekjuskattur einstaklinga og tryggingagjöld, virðisaukaskattur og gjöld tengd innflutningi og áfengi. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum.

Mynd V-5. Próun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrír tegundaflokkar útgjalda ríkis (eftir málaflokkum); almenn mál, atvinnumál og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Ekki var hægt að leiðréttu aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingum líkt og gert er í öðrum myndum í V kafla.

Mynd V-6. Próun ríkisútgjalda, meginategundir

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrír tegundaflokkar ríkisútgjalda, stjórnsýsla, atvinnumál og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítölu neysluverðs. Rekstrargjöld og tilfærslur leiðrétt eftir föngum fyrir bókhaldsbreytingum og tímasetningu aðalútgreiðslu vaxtag -barnabóta.

Mynd VI-1. Hlutafjármarkaður

Heimild: Kauphöll Íslands. Sýnd er mánaðarleg heildarvelta skráðra hlutabréfa og mánaðalegt meðaltal úrvalsvisítölu. Nýjasta tala um veltu er velta yfirstandandi mánaðar til og með fóstudegi fyrir útgáfu Hagvísá en nýjasta gildi visítölu er lokagildi föstudags fyrir útgáfu Hagvísá

Mynd VI-2. Fasteignaverð: íbúðaverð á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Hagstofa Íslands. Núvirt fermetraverð (staðgreiðsluverð) íbúðarhúsnaðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við visítölu Fasteignamats ríkisins. Sýnd er vísitala raunverðs og 12 mánaða breyting nafnverðs. Mánaðargildin eru hreyfanleg þriggja mánaða meðaltöl.

Mynd VI-3. Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu

Heimild: Fasteignamat ríkisins. Staðgreiðsluverð íbúðarhúsnaðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við visítölu Fasteignamats ríkisins. Velta er miðuð við kaupdag íbúða. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VI-4. Raunverð atvinnuhúsnaðis á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungstölur. Vegið meðaltal iðnaðar, verslunar og skrifstofuhúsnaðis, 1995=100. Sýnt er bæði einfalt meðaltal samninga og vegið eftir stærð húsnæðis.

Mynd VII-1. Útlánaaukning lánakerfisins

Heimild: Seðlabanki Íslands. Breyting frá sama ársfjórðungi síðasta árs. Útlán til heimila, fyrirtækja og útlán alls.

Mynd VII-2. Skuldir heimilanna við helstu lánastofnanir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skuldir einstaklinga í lok hvers mánaðar við innlásstofnanir, við lífeyrissjóði og fjárfestingarlánsjóði samanlagt, og við allar framangreindar stofnanir samanlagt. Einnig er sýnd raunbreyting samanlagðra skuldanna frá sama tíma á fyrra ári, raunvart er með visítölu neysluverðs.

Mynd VII-3. M3 og innlend útlán innlásstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. 12 mánaða %-breytingar á mánaðarlokatöllum. Útlánaþróun er einnig sýnd leiðrétt fyrir áætluðum áhrifum verðlags- og gengisbreytinga á stofn verðtryggðra og gengistryggðra lána. Við útreikning á breytingum milli ára er leiðrétt fyrir innkomu Kauppings banka og Glitnis í reikninga innlásstofnana með því að bæta útlánum þeirra við útlán innlásstofnana á fyrra tímabilinu. Einnig er sýnt raungildi útlána, reiknað miðað við visítölu neysluverðs.

Mynd VII-4. Raungildi M3 og innlendra útlána innlásstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. Útlán og peningamagn (M3) í lok hvers mánaðar er fært til fasts verðs með visítölu neysluverðs. Peningamagn er árstíðarleiðrétt. Janúar 2001=100.

Mynd VII-5. Grunnfé og endurhverf viðskipti við Seðlabankann

Heimild: Seðlabanki Íslands. Grunnfé Seðlabankans og staða endurhverfra viðskipta lánastofnana við Seðlabankann. Sýnd er 12 mánaða breyting þriggja mánaða meðaltala.

Mynd VII-6. Stýrivextir Seðlabanka Íslands og vextir á peningamarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vikulegar tölur um ávöxtun í endurhverfum verðbréfasamningum Seðlabankans við lánastofnanir og ávöxtun á peningamarkaði á skuldbindingum til eins dags og þriggja mánaða.

Mynd VII-7. Raunstýrivextir

Heimildir: Hagstofa Ísland, Seðlabanki Íslands. Raunstýrivextir eru reiknaðir á fimm vegu sem vextir í endurhverfum verðbréfakaupum Seðlabankans að teknu tilliti til verðbólgu og verðbólguvæntinga. Verðbólguvæntingar er metnar annars vegar út frá verðbólguvæntingum almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólguá lagi ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Gallup gerir fyrir Seðlabankann. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði. Verðbólguá lagi ríkisskuldabréfa er annars vegar reiknað út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og spariskírteina (RIKS 15 1001) og hins vegar út frá verðbólguá lagi ríkisskuldabréfa út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og íbúðabréfa í flokki HFF150914. Tölur eru í mánaðarlokk. Vikulegar tölur.

VII-8. Vaxtamunur við útlönd

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skammtíma vaxtamunur við útlönd miðað við ríkisvíxlaxa er munur þriggja mánaða ríkisvíxlavaxta á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Skammtíma vaxtamunur við útlönd miðað við millibankavexti er munur þriggja mánaða millibankavaxta á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Langtíma vaxtamunur við útlönd miðað við ríkisbréf er munur u.p.b. fimm ára ríkisbréfa á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Vikulegar tölur.

Mynd VII-9. Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra skuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun ríkisbréfa miðað við hagstæðasta kauptilboð í flokkana RIKB 07 0209, RIKB 13 0517 og RIKB 10 0317. Daglegar tölur.

Mynd VII-10. Tímaróf óverðtryggðra vaxta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Myndin vinstra megin sýnir REIBOR-vexti á lánum til mislangs tíma. Myndin hægra megin sýnir vexti í kauptilboðum á ríkisvíxlum og ríkisbréfum.

Mynd VII-11. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra langtímaskuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun miðað við hagstæðasta kauptilboð viðskiptavaka í spariskírteini, húsbréf og íbúðabréf. Sýndir eru flokkarnir RIKS15 1001, IBH26 0315 og HFF150434. Daglegar tölur.

Mynd VII-12. Óverðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á óverðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða, ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (flokkur RIKB 07 0209) og vextir í veðlánum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-13 Verðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á verðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða og ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (flokkur HFF 15 0224) (frá 9. júlí 2004, húsbréf þar áður) og spariskírteina (flokkur RIKS 15 1001). Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-14. Mismunur meðalkjörvaxta og stýrivaxta, mismunur útlánsvaxta banka og ávöxtunar spariskírteina

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mismunur verðtryggðra meðalútlánsvaxta banka og sparisjóða og ávöxtunarkröfu spariskírteina (flokkur RIKS 05 0410). Mismunur óverðtryggðra meðalkjörvaxta banka og sparisjóða og vaxta í veðlánum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-15. Út- og innlánsvextir banka og sparisjóða (verðtryggð kjör)

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vegið meðaltal meðalvaxta verðtryggðra skuldabréfalána og vegið meðaltal innlánsvaxta á verðtryggðum reikningum bundnum í 60 mánuði hjá bönkum og sparisjóðum. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-16. Skuldatryggingar íslenskra banka og vísitala evrópskra fjármálfyrirtækja

Heimildir: Bloomberg, Reuters. Daglegar tölur. Skuldatryggingar þriggja stærstu viðskiptabanka Íslands auk vísitölu evrópskra fjármálfyrirtækja (Itraxx).

Mynd VII-17. Gengi krónu gagnvart erlendum gjaldmiðlum

Heimild: Seðlabanki Íslands. Gengi ofangreindra gjaldmiðla gagnvart krónu er miðað við skráð opinbert viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands. Vísitala meðalgengis: sjá skýringu við mynd VII-18. Daglegar tölur.

Mynd VII-18. Meðalgengi og raungengi krónu

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vísitala meðalgengis er hér reiknuð út frá víðri viðskiptavog. Vegin er reiknuð út frá vörubiðskiptum við öll lönd sem vega að minnsta kosti 0,5% í vörubiðskipum Íslands undangengin þrjú ár. Auk þess er tekið tillit til hlutfalls ferðamennsku í þjónustuviðskiptum. Daglegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-1. Verðlagsþróun erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar 12 mánaða breyting neysluverðs í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-2. Atvinnuleysisþróun erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðarleiðrétt atvinnuleysi (fjöldi atvinnulausra sem hlutfall af mannafla) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-3. Iðnaðarframleiðsla erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðarleiðrétt iðnaðarframleiðsla sem vísitala (2000=100) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-4. Hagvöxtur erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Ársfjórðungslegar tölur. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi á fyrra ári í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-5. Vöxtur breiðs peningamagns erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Peningamagn skilgreint sem M3 eða því sem næst.

Mynd VIII-6. Útlánavöxtur innlánsstofnana erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Útlán án markaðsverðbréfa. Tölur fyrir Bretland eru aðeins útlán til einkageira.

Mynd VIII-7. Hlutabréfaverð erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Sýndar eru breiðar hlutabréfavísítölur; S&P 500 í Bandaríkjunum, EURO STOXX Index á evrusvæðinu, FTSE 350 í Bretlandi og Nikkei 225 í Japan. Vísitolurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 2000.

Mynd VIII-8. Hlutabréfaverð á Norðurlöndunum

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Sýndar eru breiðar hlutabréfavísítölur; OBX í Noregi, OMXS í Svíþjóð, OM XC í Danmörku og OMXI á Íslandi. Vísitolurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 2000.

Mynd VIII-9. Stýrivextir seðlabanka erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur um stýrivexti Seðlabanka í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu og í Bretlandi.

Mynd VIII-10. Vextir á peningamarkaði erlendis

Heimildir: Reuters EcoWin. Daglegar tölur um vexti á peningamarkaði til þriggja mánaða í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu og í Bretlandi.

Mynd VIII-11. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Japan og Bretlandi.

Mynd VIII-12. Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og bresku pundi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Daglegar vísítölur. Krossgengi miðað við íslenska krónu. Vísítölurnar eru settar á 100 31. desember 2001.

Mynd VIII-13. Hagvaxtarþá fyrir evrusvæðið, Bretland og Þýskaland

Heimild: Concensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu á evrusvæði, í Bretlandi og Þýskalandi. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana viðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir næstliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-14. Hagvaxtarþá fyrir Bandaríkin og Japan

Heimild: Concensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu í Bandaríkjunum og Japan. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana viðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir næstliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-15. Leiðandi hagvisar (Leading Indicators) OECD

Heimildir: OECD, Reuters EcoWin. 6 mánaða breyting á árskvarða. OECD, Bandaríkin, evrusvæðið, Bretland og Japan. Leiðandi hagvisar OECD eru samsettir og byggjast á breiðu safni annarra hagvísa.

Mynd VIII-16. Væntingavísítölur á evrusvæðinu og í Bandaríkjunum

Heimildir: European Commission, Reuters EcoWin The Conference Board í Bandaríkjunum og Institute for Supply Management (ISM Report on Business) í Bandaríkjunum. Sýndar eru væntingavísítölur fyrir neytendur og fyrirtæki.